

ASTRONOMICVM

Quomodo inueniantur & uerum Argumenta. Planetarum passionis quae sunt.

Orientalis & Velox cursu. Auct? lumine Auctus numero.

Combustus.

Planetae cum O iuncti apparent in auge epicycli media.

Planetae directi retrogradi & Stationarii quod dicuntur.

Exempli CA ROLLi imperatoris.

Verus h locus in Zodiaco tēpore natiuitatis Imperatoris.

Argumentum uerum habebis ducendo filum à centro mundi per centrum epicycli ubi aduerses locum à filo inferioris epicycli tactum, illic enim uera epicycli aux est. Si nunc à puncto augis ueræ numeres signa, gradus & m, secundum ordinem, usq; ad indicem Y. cōsurgit Argumentum uerum Saturni, quo pariter opus est ad latitudinem Saturni indagandam. Quæ reliqua sunt Saturni accidentia & passionis, nunc docebimus: Quando Saturnus in summitate sui eccentrici, hoc est, in auge eccentrici consistit, tum se ipso minor apparet, tardusq; cursu est. Verum 90 gradus ab auge æquantis siue deferentis utrobq; distans, ueram quantitatem sui exhibet. Ex aduerso autem augis deferentis maximus uidetur, & uelox cursu dicitur. Saturnus etiam uocatur Orientalis auctusq; lumine, quando Sol ab eo recedit ad oppositionem usq; Idem occidentalis diminutusq; lumine, quo ad coniunctio eius cū Sole rursus contingit. Auctum numero eundem appellamus, quando uerus eius motus à principio arietis remotior est quam medius motus. Cōtra diminutum numero, ubi uerus motus eius medio minor est. Velox uel auctus cursu dici meret, ubi linea ueri motus, uelocior, quā linea medii motus, mouetur. Diminutus & tardus cursu contraria ratione. Quando à Sole non ultra 9 gradus elongatur, combustus dicitur. In Saturno quoq; ascensus & descensus latitudinis obseruadi sunt, quæ de re infra tractabitur. Sciendum est, Saturnum, Iouem, Martem, in mediis coniunctionibus cum Sole perpetuo iuxta crucem x epicycli, id est, in auge media epicycli reperiri, quemcumq; tandem eo tempore epicyclus in deferente locum teneat. Similiter in oppositionib? mediis, nunquam non in opposito augis epicycli Planeta inuenitur, unde facile intellectus est, planetam aliquem ex illis tribus, semper in epicyclo ab auge media distare, atq; medium motum solis, à medio istius planetæ motu. Interdum errantes directi, quoq; retrogradi, & Stationarii appellantur, quod ita accipito, quod si filum ex centro mundi tendas, ita ut à latere epicycli attingat, ille ipse punctus contactus, qui est secundus signorum ordinem, statio prima dicitur, in quo planeta aliquis existit, stationarius nominatur, sicut ediuerso, punctus contactus, contra successum signorum, secunda statio, & planeta in eodem subsistens, stationarius similiter uocatur. Inter has stationes, qui uersatur planeta, si superiorem epicycli partem ambit (quoniam ordinatim secundum signa mouetur) directus dicitur. Hactenus igitur quicquid de Saturno dictum est, idem de Ioue & Marte intelligendū est. Hæc omnia quoque clarius accipiantur, uisum est subicere demonstrationem quandam exemplarem, ueluti imaginem, unde quæ supra sunt recte dicta, iam certius, & tanquam oculis expolita, cognoscantur.

¶ Maieſtatis Cæsareæ ortum, aſius à Christo ſeſquimilleſimus, dies 23 Februarii, Hora 15, m 44 pomeridiana ſibi uideat. Cum uero tempus hoc duplici æquatum ſit ratione. Prima propter diuerſitatem meridianorum, Secunda propter diuerſum in æqualitatem, conſurgit numerus 23 dierum 16 horarum 20 minutorum, quo cum numero motus requirendi iam ſunt. Principio itaq; quia 1500 poſt Chriſtum numeratur, querēdi ſunt, ſub titulo (radix medii motus Saturni) 1400 anni, 1500 em nondum elapſi integre ſunt. Ibi aut reperitur radix in 32 38 m 12, eandem in zodiaco numerabis, termino iſtius oſtenſo rem M inferioris rotulæ admove. Deinde in eadem rotula require annum 99 (quia tot anni ultra 1400 peracti ſunt) per illud due ſilum A, cui immoto ſic permaſerit, indicem M ſuppone, 23 poſtea diem Februarii uide in Kalendario, iuxta M monſtratore (16 hora & 20 m omitantur, ꝑ anguſtia quippe inſtrumenti non ita exacte diſcoſcuntur) diei ergo ſilum A, adiunge, ſiloci extenſo indicem M rursus cum ſiducæ linea applica, quo facto, recte ſatis operati eſt. Quando per indicem M medius Saturni motus in Zodiaco, gradus uidelicet 25 m 39 oſtendit. Indicem deinde P ſecundi orbis, 13 gradui 9 minut. ſuppone, quod eſt aux Saturni, ſicut ex 4 Enunctiato doctus es. Et ſic utramque rotam rectificaueris. Vides igitur quomodo index M circulum G H I ante G ad ſigna 5 grad. 12 min. 30 (quod eſt centrum h medium) contingat. Eundem ſignorum graduum & minutorum ſinem, in linea K L M require, per quæ ſilum è centro E ducatur, deferentq; cum centro Epicycli ſub illud ſtatuatur. Inferior quoque epicyclus cum cruce x ſua, ſicut crux à centro epicycli uerſus circumferentiam Zodiaci uergat, & idem epicyclus pariter, ſimul & deferens, ita ut debent, ordinati erunt.

¶ Poſt hæc Radix argumenti in tabula argumenti uideatur, penes numerum 1400, ubi ſignum o grad. 5 minut. 56 reperies, totidem ſignis, gradibus, & minutis ſuperioris epicycli indicem adiunge, annos poſt hæc reliquos qui ſunt 99 ultra 1400 exactos, in ſuperiori epicyclo inſpice, per quos ſilum F è centro epicycli tende, cui tenſo Y oſtenſorem ſubde. Præterea ſilum F 23 diei 16 horis 20 minutis (ſicut inſtrumentum arcitudo non ſatis poſſit hæc diſtincte admittere.) applica, cui in uariato indicem Y cum fidei linea iterum ſubmitte, qui in limbo inferioris epicycli ſigna 9 grad. 15 minut. 49. quod eſt argumentum medii Saturni, reſert. Epicycli autem firmatis ſic, theorica omnis cum omnibus pariter rotis abſolutiſſima fuerit. ¶ Verum Saturni curſum diſcis. Filum è centro A per medium ſtellæ dirigendo, ubi in Zodiaco 17 gradus 40 minut. oſtenduntur, quæ ſunt id quod cupis,

Centrum Saturni

CAESAREVM

TABVLA MEDII MOTVS.

SATVRNI.

TABVLA MEDII ARGVMENTI.

SATVRNI.

Centenarii annorum ante & post Christi aduentum.	Radices post Christi sum.	Radices ante Christi sum.	Centenarii annorum ante & post Christi aduentum.	Radices post Christi sum.	Radices ante Christi sum.
Annus	S. G. M.	S. G. M.	Annus	S. G. M.	S. G. M.
100	14 5	14 5	100	2 1 28	6 24 12
200	17 33	20 37	200	9 8 44	11 16 58
300	1 1	27 9	300	16 16 0	17 10 14
400	24 29	31 41	400	23 23 16	22 25 30
500	17 18	10 13	500	30 30 32	27 30 46
600	11 26	16 45	600	37 37 48	32 35 52
700	4 54	23 16	700	44 44 64	37 40 58
800	28 22	29 48	800	51 51 80	42 45 64
900	21 10	6 10	900	58 58 96	47 50 70
1000	15 18	12 52	1000	65 65 112	52 55 76
1100	8 46	19 24	1100	72 72 128	57 60 82
1200	2 14	25 56	1200	79 79 144	62 65 88
1300	15 42	2 28	1300	86 86 160	67 70 94
1400	19 10	9 0	1400	93 93 176	72 75 100
1500	12 38	15 32	1500	100 100 192	77 80 106
1600	6 7	22 4	1600	107 107 208	82 85 112
1700	19 25	28 16	1700	114 114 224	87 90 118
1800	12 53	34 8	1800	121 121 240	92 95 124
1900	6 21	40 20	1900	128 128 256	97 100 130
2000	0 59	46 32	2000	135 135 272	102 105 136
2100	23 27	52 44	2100	142 142 288	107 110 142
2200	16 55	58 56	2200	149 149 304	112 115 148
2300	10 23	6 47	2300	156 156 320	117 120 154
2400	3 51	12 59	2400	163 163 336	122 125 160
2500	27 19	18 71	2500	170 170 352	127 130 166
2600	20 47	24 83	2600	177 177 368	132 135 172
2700	14 15	30 95	2700	184 184 384	137 140 178
2800	7 43	36 107	2800	191 191 400	142 145 184
2900	1 11	42 119	2900	198 198 416	147 150 190
3000	24 39	48 131	3000	205 205 432	152 155 196
3100	18 7	54 143	3100	212 212 448	157 160 202
3200	11 35	60 155	3200	219 219 464	162 165 208
3300	5 3	66 167	3300	226 226 480	167 170 214
3400	23 31	72 179	3400	233 233 496	172 175 220
3500	16 59	78 191	3500	240 240 512	177 180 226
3600	10 27	84 203	3600	247 247 528	182 185 232
3700	3 55	90 215	3700	254 254 544	187 190 238
3800	27 23	96 227	3800	261 261 560	192 195 244
3900	20 51	102 239	3900	268 268 576	197 200 250
4000	14 19	108 251	4000	275 275 592	202 205 256
4100	7 47	114 263	4100	282 282 608	207 210 262
4200	1 15	120 275	4200	289 289 624	212 215 268
4300	24 43	126 287	4300	296 296 640	217 220 274
4400	18 11	132 299	4400	303 303 656	222 225 280
4500	11 39	138 311	4500	310 310 672	227 230 286
4600	5 7	144 323	4600	317 317 688	232 235 292
4700	23 35	150 335	4700	324 324 704	237 240 298
4800	16 63	156 347	4800	331 331 720	242 245 304
4900	10 31	162 359	4900	338 338 736	247 250 310
5000	3 59	168 371	5000	345 345 752	252 255 316
5100	27 27	174 383	5100	352 352 768	257 260 322
5200	20 55	180 395	5200	359 359 784	262 265 328
5300	14 23	186 407	5300	366 366 800	267 270 334
5400	7 51	192 419	5400	373 373 816	272 275 340
5500	1 19	198 431	5500	380 380 832	277 280 346
5600	24 47	204 443	5600	387 387 848	282 285 352
5700	18 15	210 455	5700	394 394 864	287 290 358
5800	11 43	216 467	5800	401 401 880	292 295 364
5900	5 11	222 479	5900	408 408 896	297 300 370
6000	23 39	228 491	6000	415 415 912	302 305 376
6100	16 67	234 503	6100	422 422 928	307 310 382
6200	10 35	240 515	6200	429 429 944	312 315 388
6300	3 63	246 527	6300	436 436 960	317 320 394
6400	27 31	252 539	6400	443 443 976	322 325 400
6500	20 59	258 551	6500	450 450 992	327 330 406
6600	14 27	264 563	6600	457 457 1008	332 335 412
6700	7 55	270 575	6700	464 464 1024	337 340 418
6800	1 23	276 587	6800	471 471 1040	342 345 424
6900	24 51	282 599	6900	478 478 1056	347 350 430
7000	18 19	288 611	7000	485 485 1072	352 355 436

